

Motion till riksdagen 2009/10:Fi232

av Ameer Sachet (s)

Reglering av kvartalskapitalismen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regleringen av finansmarknaden måste stärkas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att särskilt tillsynen över och kontrollen av de spekulativt inriktade hedgefonderna och riskkapitalbolagen måste stärkas.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att företeelsen blankning regleras bättre.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en EU-baserad finansinspektion kan behövas för att få tillräcklig kraft i övervakningsarbetet.

Motivering

Ett riskkapitalbolag är ett företag som förmedlar riskkapital från privata investerare (ibland även från fonder) för nystartade företag som behöver finansiering. Många riskkapitalbolag har fått och kan få stora ekonomiska problem; det var slutsatsen i en internationell studie i våras som konsultföretaget Boston Consulting Group och ett amerikanskt universitet gjort.

I studien hade ungefär 100 internationella riskkapitalbolag, och över 300 av de företag som riskkapitalbolagen äger, studerats. Slutsatsen var att minst 20 procent av de 100 största riskkapitalbolagen kunde få sådana problem att de kunde gå i konkurs.

I studien identifierades fyra faktorer som fick riskkapitalbolagen att blomstra: möjlighet till billiga lån, hög ekonomisk tillväxt och därmed stigande företagsvärde och att investerare dragits till riskkapitalbolagens fonder. Väldigt många av riskkapitalbolagens företagsköp gjordes under de goda åren från 2003 till 2007, och då med ekonomiska kalkyler som bygger på att den goda utvecklingen fortsätter.

Fel! Okänt namn på

Nu är däremot kreditmarknaden i kris, tillväxten har avstannat. Värdet på riskkapitalbolagens företag har sjunkit kraftigt, och bolagens fonder är inte lika attraktiva för investerare. Det här skapar stora problem, både för riskkapitalbolagen och för de företag som de har köpt. Hur pass väl de enskilda riskkapitalbolagen klarar sig, och hur väl de företag som de äger klarar sig, beror i hög grad på två saker, dels på hur konjunkturkänsligt företaget är, dels på hur stora lån det har.

En hedgefond är ett sammanfattande begrepp för många olika typer av specialfonder. Gemensamt för dem är att de har friare regler för sina placeringar än exempelvis aktiefonder. De kan använda belåning, blankning och placeringar i olika typer av derivat för att öka sin avkastning. Derivat är ett samlingsnamn på en form av värdepapper som optioner, terminer, futurer, warranter och swappar.

Blankning innebär att man säljer aktier som man inte äger. Det är i princip motsatsen till ett vanligt aktieköp. Man lånar aktier av ett institut och säljer sedan dessa vidare på marknaden. Vid en senare tidpunkt köper man tillbaka aktierna, förhoppningsvis till ett lägre pris vilket därmed ger en vinst, för återlämning till den som ursprungligen lånade ut aktierna. För att blankning ska ge stor avkastning krävs ett stort kapital att blanka med. Blankning kan alltså liknas vid en spekulation i att aktier faller i värde – ju större fall desto större vinst. Blankning sänder också en signal om att ett företag går dåligt och då ansluter sig ännu fler blankare och profetian blir självuppfyllande.

EU-kommissionen föreslog i våras hårdare krav på ”alternativa investeringsfonder” – alltså hedgefonder och andra högriskplaceringar. Förslaget fick kritik, bland annat från de europeiska socialdemokraterna, för att inte gå tillräckligt långt. Den borgerliga regeringen har framstått som lyhörd för kapitalförvaltarna och det ansvariga statsrådet Odell lovade i somras att inte ”överreglera” sektorn, vad det nu kan betyda. Om den finansiella sektorn ska fylla sina grundläggande funktioner i samhällsekonomin på ett bättre sätt än vad som visats under krisen så krävs en mer detaljerad reglering och en bättre tillsyn.

Stockholm den 30 september 2009

Ameer Sachet (s)